

Sygn. akt V ACa 125/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2015r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Kurzeja (spr.)
Sędziowie:	SA Jadwiga Galas SA Janusz Kiercz
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) Szpitalowi (...) Nr (...) w J.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 27 listopada 2014r., sygn. akt II C 290/14

1. oddala apelację;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Janusz Kiercz	SSA Barbara Kurzeja	SSA Jadwiga Galas
-------------------	---------------------	-------------------

Sygn. akt V ACa 125/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 maja 2014 r. i po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa w piśmie procesowym z dnia 4 sierpnia 2014 r. (k.117)powodowa Spółka domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego Szpitala kwoty 126.989,05 zł

wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu. Na dochodzoną należność składają się wynikające z faktur VAT kwota 96.863,32 stanowiąca należność za dostarczony pozwanemu na jego zamówienie sprzęt medyczny oraz kwota 30.125,73 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek naliczonych do dnia wniesienia pozwu.

W sprzeciwie d wydanego przez Sąd Okręgowy w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że załączone do pozwu faktury VAT nie są dowodami wykonania zobowiązania, jeżeli nie figuruje na nich podpis osoby upoważnionej do odbioru towaru oraz odbioru faktur VAT i w tej sytuacji nie sposób stwierdzić, czy towar ten został faktycznie dostarczony pozwanemu. Z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia zarzucając, że z przedłożonej przez powoda dokumentacji wynika, że termin płatności ostatniej z faktur VAT wskazano na dzień 22 lutego 2012 r. Art.554 k.c. przewiduje dwuletni termin przedawnienia dla roszczeń z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, a ponieważ ma on zastosowanie również do umów dostawy, termin przedawnienia dochodzonych na ich podstawie roszczeń upłynął przed dniem wniesienia pozwu.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podniosła, że pozwany dokonał niewłaściwego uznania długu w sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 9 listopada 2012 r. wniesionym w sprawie o sygn. akt X GNc 1120/12 (X GC 819/12, X GC 2/13), w której postępowanie toczyło się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach, a której przedmiotem były wierzytelności objęte niniejszym pozwem, lecz dochodzone przez (...) Spółkę Akcyjną w Ł. na podstawie zawartej przezeń z powódką umowy gwarancyjnej. Podniosła także, iż do przerwania biegu przedawnienia doszło w związku z zawezwaniem pozwanego do próby ugodowej przed Sądem Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju w sprawie o sygn. akt I Co 2400/13. W toku procesu podniosła dodatkowo, iż próba uniknięcia przez pozwanego wykonania zobowiązania jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art.5 k.c.).

Wyrokiem z dnia Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 105.960,67 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2014 r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu ustalając, co następuje.

Strony łączyły umowy z dnia: 15 października 2010 r. (nr (...)), 23 listopada 2010 r. (nr (...)), 12 października 2011 r. (nr (...)), 22 listopada 2011 r. (nr (...)) i 9 grudnia 2011 r. (nr (...)). Na ich podstawie pozwany zamawiał u powoda sprzęt i wyroby medyczne, a powódka je pozwanemu dostarczała. Należność za dostarczane produkty płatna była po dostarczeniu towaru w terminie 30 dni od dnia doręczenia faktury do siedziby pozwanego.

Powódka dostarczyła pozwanemu sprzęt i wyroby medyczne w odpowiedzi na składane zamówienia wraz z fakturami VAT. Pomimo dostarczenia towaru i faktur pozwany nie zapłacił powodowi należności za dostarczony sprzęt i wyroby medyczne i nigdy nie twierdził, że nie otrzymał towaru objętego doręczonymi mu fakturami.

W dniu 17 lutego 2012 r. powódka zawarła z (...) Spółką Akcyjną w Ł. umowę gwarancyjną, na mocy której wymieniona Spółka Akcyjna zobowiązała się do odzyskania przysługujących powodowi wierzytelności względem pozwanego i w dniu 27 sierpnia 2012 r. wniosła przeciwko pozwanemu pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym na swoją rzecz kwoty 105.254,52 zł.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt X GC 2/13, oddalił jej powództwo, a Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 10 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt V ACa 353/13 oddalił jej apelację. Sądy obu instancji ustaliły, że zawarta przez powódkę ze Spółką (...) umowa gwarancyjna jest nieważna i nie spowodowała przejścia na tę Spółkę wierzytelności przysługującej powódce w stosunku do pozwanego.

W dniu 21 listopada 2013 r. powódka nadała w urzędzie pocztowym, skierowany do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju, wniosek o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej (sygn. akt I Co 2400/13), jednakże nie doszło do zawarcia ugody.

W piśmie z dnia 29 kwietnia 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej obecnie w pozwie, jednakże wezwanie to pozostało bezskuteczne.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Strony łączyła bowiem umowa dostawy uregulowana w art.605 k.c. Powódka wywiązała się z zobowiązania wynikającego z łączącej strony umowy dostawy. W świetle przedstawionych dokumentów nie budzi wątpliwości, że powódka dostarczyła pozwanemu, stosownie do składanych przez pozwanego zamówień, wyroby medyczne oraz sprzęt specjalistyczny wskazane w wystawionych fakturach dostarczonych pozwanemu wraz z w/w wyrobami i sprzętem. Poza fakturami pozostałe dokumenty były wystawiane bądź sygnowane przez pozwanego. Nadto pozwany nie kwestionował również zasadności wystawienia faktur VAT, które przyjmował bez zastrzeżeń.

Za częściowo zasadny uznał natomiast podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. okazał się podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Z uwagi na odesłanie zawarte w art.612 k.c., dwuletni termin przedawnienia przewidziany w art.554 k.c. stosuje się bowiem również do umowy dostawy. Termin wymagalności ostatecznej z dochodzonych należności, objętych fakturą VAT nr (...) nastąpił w dniu 23 lutego 2012 r., lecz na podstawie art.123§1 pkt 1 k.c., na skutek zawezwania pozwanego (wnioskiem z dnia 21 listopada 2013 r.) do próby ugodowej nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia co do należności objętych fakturami VAT, których wymagalność następowała poczynając od dnia 22.11.2011 r. Przedawnieniu uległy natomiast wierzytelności objęte fakturami z dnia: 21.09.2011 r. z terminem wymagalności przypadającym na dzień 22 października 2011 r., z dnia 22.09.2011 r. z terminem wymagalności przypadającym na dzień 23 października 2011 r., z dnia 26.09.2011 r. z terminem wymagalności przypadającym na dzień 27 października 2011 r. oraz z dnia 17.10.2011 r. z terminem wymagalności przypadającym na dzień 16 listopada 2011 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, podniesienie zarzutu przedawnienia nie stanowiło nadużycia prawa (art.5 k.c.), ponieważ istota przedawnienia polega na tym, że po jego upływie dłużnik może uchylić się od zaspokojenia roszczenia. Ponadto do przedawnienia części dochodzonych roszczeń w istotny sposób przyczynił się sam powód zawierając z (...) Spółką Akcyjną w Ł. umowę dotyczącą wierzytelności dochodzonych w niniejszej sprawie w okolicznościach skutkujących nieważnością tej umowy.

Suma nieprzedawnionych należności głównych wyniosła 81.092,46 zł, natomiast suma odsetek naliczona od tych należności od dat ich wymagalności do dnia skapitalizowania tych odsetek przez powoda na dzień 15 maja 2014 r. wyniosła 24.868,21 zł, w związku z czym Sąd Okręgowy, na podstawie art.605 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 105.960,67 zł z odsetkami od dnia wniesienia pozwu na podstawie art.481§1 i 2 k.c. oraz art.482§1 k.c., tj. od dnia 16 maja 2014 r., a w pozostałej części powództwo oddalił wobec przedawnienia w tym zakresie dochodzonych przez nią roszczeń. Sąd nie podzielił twierdzeń powoda, że do przerwania biegu przedawnienia doszło na skutek ich uznania przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w Ł.. W sprzeciwie nie przyznał istnienia długu i poza zarzutem braku legitymacji czynnej po stronie Spółki (...) stwierdził, że dochodzone żądanie nie zasługiwałoby na uwzględnienie "nawet gdyby uznał przedmiotowe roszczenia".

Powyższy wyrok, w części oddalającej powództwo, zaskarżyła powódka i podnosząc zarzuty naruszenia:

- art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że zawarte w sprzeciwie oświadczenie pozwanego, że jest dłużnikiem powódki, nie jest uznaniem długu,

- art.123 § 1 i art. 554 k.c. w zw. z art. 612 k.c. poprzez jego zastosowanie,

- art. 5 k.c. w zw. z art. 117 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie

wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasadzenie od pozwanego na jej rzecz dalszej kwoty 21.028,38 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

Na rozprawie apelacyjnej (k. 357) jej pełnomocnik wniósł o dopuszczenie dowodu z treści oświadczenia pozwanego zawartego w załączonym do apelacji załączniku do sprzeciwu, z którego – jego zdaniem – wynika, że pozwany uznaje swoje zobowiązanie wobec powódki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Za chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Jak już było wielokrotnie wyjaśniane w orzecznictwie (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 r., II CK 354/03, OSNC 2005, nr 5, poz. 91), wykroczenie przez sąd poza granicę statuowanej tym przepisem zasady swobodnej oceny dowodów zakłada wykazanie, że wnioski wyprowadzone przez sąd z zebranego materiału dowodowego były nielogiczne bądź sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego albo że sąd oparł swe ustalenia na dowodach nieprawidłowo przeprowadzonych lub poczynionych bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Skarżący natomiast takich uchybień Sądu Okręgowego nie wykazał, zaś treść motywów apelacji wskazuje, że skarżący kwestionuje w istocie ocenę jurydyczną poczynionych ustaleń faktycznych.

Fakty stanowiące podstawę tej oceny, dawały natomiast - w ocenie Sądu Apelacyjnego - podstawę do przyjęcia, że w treści sprzeciwu nie sposób doszukać się oświadczenia pozwanego o uznaniu długu.

Tak w doktrynie, jak i w orzecznictwie wskazuje się, że uznanie roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. występuje w każdym wypadku wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. Wbrew stanowisku skarżącej, o uznaniu roszczenia można mówić wówczas, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczenia. Nie można w szczególności takiego wniosku wyprowadzić z nazwania powódki „wierzycielem pozwanego”. Wprawdzie w najnowszym piśmiennictwie przyjmuje się, że uznanie roszczenia przerywające bieg terminu przedawnienia może być oświadczeniem wiedzy, które wywołuje skutek prawny wynikający z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. ale dopiero wówczas, gdy jednoznacznie potwierdza istnienie skonkretyzowanego długu. Wymóg ścisłego sprecyzowania roszczenia, będącego przedmiotem uznania, podyktowany jest tym, że bieg przedawnienia uznanego roszczenia przerywa się, ale tylko w granicach zakreślonych uznaniem (wyrok SN z dnia 24 lutego 1970 r., II PR 5/70, niep., wyrok SN z dnia 16 września 1977 r., III PR 105/77, niep. oraz wyrok SN z dnia 7 marca 2003 r., I CKN 11/01, niep.).

Brak jest również podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego o przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym nowego dowodu.

Wprawdzie w przyjętym systemie apelacji celem postępowania apelacyjnego jest ponowne wszechstronne zbadanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym i sąd drugiej instancji jest zobowiązany na wniosek strony materiał ten uzupełnić, jeżeli jest to konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy, może jednak pominąć nowe fakty i dowody zgłoszone dopiero w postępowaniu apelacyjnym, gdy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 381 k.p.c. Przepis ten stwarza jedynie możliwość dowodzenia okoliczności wyłącznie faktycznych, wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych.

Przesłanki tej powódka nie spełniła, gdyż nie uzasadniła przyczyn, dla których nie wносиła o przeprowadzenie tego dowodu i do odpowiedzi na pozew dołączyła jedynie sprzeciw bez wymienionego załącznika. Z akt sprawy wynika zaś, że Sąd Okręgowy dopuścił dowód wyłącznie z treści sprzeciwu, zaś celem postępowania dowodowego jest ustalenie stanu faktycznego, o ile jest on sporny pomiędzy stronami, a nie poszukiwanie dowodów usprawiedliwiających wysuwane żądania. Stąd też zawarty w apelacji wniosek dowodowy, jako spóźniony i nie zawierający cech nowości nie mógł być uwzględniony z braku podstaw z art. 381 k.p.c. Nadto treść zawartego w nim oświadczenia nie daje podstaw do uznania, że dotyczy wiarygodności objętej żądaniem w niniejszej sprawie, jeśli wziąć pod uwagę, że strony łączyło kilka umów dostawy.

W tej sytuacji trafnie zastosował Sąd Okręgowy do ustalonego stanu faktycznego art. 554 k.c. w zw. z art. 612 k.c. skoro dochodzone przez powódkę roszczenie nie tylko związane były z prowadzeniem przez nią działalności gospodarczej, ale też były roszczeniami z tytułu dostawy dokonanej w zakresie działalności jej przedsiębiorstwa.

Nie naruszył również Sąd Okręgowy pozostałych, wskazanych w apelacji, przepisów prawa materialnego.

Nie ulega wątpliwości, że ratio legis art. 117 k.c., a w konsekwencji cel i funkcja instytucji przedawnienia sprowadzają się do usunięcia stanu niepewności prawnej w sytuacji, gdy uprawniony przez bardzo długi czas nie wykonuje swoich praw podmiotowych, nie realizuje przysługujących mu roszczeń. Jak się wskazuje w piśmiennictwie, przepisy te mają też charakter dyscyplinujący strony stosunków prawnych; potencjalne zagrożenie skutkami przedawnienia ma bowiem na celu mobilizację wierzyciela, by wykonał swoje prawo podmiotowe, poprzez realizację przysługującego mu roszczenia, doprowadzając tym samym do zgodności stanu faktycznego z obowiązującym prawem. Ta dyscyplinująca funkcja przedawnienia ma szczególne znaczenie w obrocie między przedsiębiorcami, zapewniając trwałość i pewność stosunków gospodarczych poprzez usunięcie stanu niepewności prawnej, który istniałby w razie braku realizacji roszczenia przysługującego wierzycielowi.

Nie można również zarzucić Sądowi Okręgowemu naruszenia art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie. Wprawdzie art. 5 k.c. nie wprowadza żadnych ograniczeń podmiotowych, nie można więc całkowicie wykluczyć jego zastosowania do ochrony przedsiębiorcy, przeciwko roszczeniu którego zgłoszony został zarzut przedawnienia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001, II CKN 604/00, OSNC 2002 r., Nr 3, poz. 32, z dnia 3 października 2000 r., I CKN 308/00, z dnia 4 października 2001 r., I CKN 458/00, nie publ., wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 października 2000 r. SK 5/99, OTK 2000, Nr 7, poz. 254), niemniej jednak należy mieć na uwadze, że norma art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy, a ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego oddalający powództwo Spółki (...) zapadł przed upływem terminu przedawnienia roszczeń objętych apelacją, nieuzasadniona opieszałość powódki w ich dochodzeniu, nie dawała podstaw do nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia.

Z tych przyczyn i na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądzając od powoda, jako strony przegrywającej, na rzecz pozwanego kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu jego pełnomocnika ustalonemu w stawce minimalnej określonej przepisami § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSA Janusz Kiercz	SSA Barbara Kurzeja	SSA Jadwiga Galas
-------------------	---------------------	-------------------